

## *99 de ani de la nașterea lui Marin Preda*

*„Nimic nu este mai frumos decât să recunoști și să apreciezi deschis și să folosești cinstită calitățile și cunoștințele altora”, mărturisese scriitorul Marin Preda, născut pe 5 august 1922, acum 99 de ani, în Siliștea-Gumești, urbea sa natală pe care avea să o facă celebră prin publicarea romanului „Moromeții”.*

Marin, fiul Tudor Călărașu, „de profesie plugar”, și al Joiței Preda, a primit, la naștere, numele mamei, întrucât părinții nu încheiaseră o căsătorie legală și numai astfel Joița Preda putea primi pensie ca văduvă de război. Ea venea cu două fete din prima căsătorie, iar Tudor Călărașu avea și el trei băieți; împreună, au mai avut încă trei copii.

Marin Preda își petrece copilăria în această familie numeroasă care – în ciuda celor două loturi de pământ „primite la împrumut” – nu este lipsită de griji. În septembrie 1929, învățătorul Ionel Teodorescu îl înscrie pe Marin Preda în clasa I, însă tatăl nu-l lasă să meargă. Anul următor, este reînscris în clasa I, la Școala primară din satul natal. Dar copilul participă și la treburile gospodărești (păzitul vitelor sau munca la câmp), ceea ce face ca, în primele clase, să absenteze adesea de la școală. Se dovedește printre elevii cei mai buni din seria sa, obținând premiul cu coroană, scenă evocată mai târziu în romanul „Moromeții”. Cu greu, depășind multe piedici, reușește să termine șapte clase primare, cu media generală pe obiecte 9,15.

În 1937, se prezintă la Școala Normală din Câmpulung-Muscel, dar este respins la vizita medicală din cauza miopiei. Tatăl intenționează să-l dea la o școală de meserii, însă intervine salvatorul librarul Constantin Păun din Miroși și îl duce la Școala Normală din Abrud, unde reușește la examenul de bursă cu nota 10.

În toamna lui 1939 este transferat la Școala Normală din Cristur-Odorhei, unde își continuă studiile încă un an. În ședințele societății literare din școală este remarcat de profesorul Justin Salanțiu, care îi prezice că „va ajunge un mare scriitor”. În 1940, în urma Dictatului de la Viena, elevul Preda Marin primește o repartiție pentru o școală similară din București. Intră în contact cu refugiații ardeleni și se întâlnește cu siliștenii lui stabiliți în București. Toate acestea vor fi evocate, peste trei decenii, în romanele „Delirul” și „Viața ca o pradă”.

Chiar dacă timpul nu a avut răbdare cu Preda, dispărut înainte de a împlini 58 de ani, scriitorul a lăsat literaturii române un tezaur. „Moromeții”, „Delirul”, „Întâlnirea din pământuri”, „Cel mai iubit dintre pământeni”, „Marele singuratic” sunt doar câteva dintre comorile lăuate literaturii române de prozatorul teleormănean considerat unul dintre cei mai mari scriitori ai ultimului sfârșit de secol.

**bibliotecar  
Daniela Argeșeanu**